

Stockholm den 17 december 2020

R-2020/2006

Till Utrikesdepartementet

Fi2020/04169

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 16 oktober 2020 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Ändringar i smugglingslagen – Tullverket ges en utökad möjlighet att ingripa mot brott.

Sammanfattning

Advokatsamfundet, som hänvisar till sina tidigare remissyttranden i fråga om Tullverkets utökade brottsbekämpande befogenheter,¹ har förutom vad som anförs nedan ingen erinran mot att Tullverket erhåller de i promemorian föreslagna utökade möjligheterna att ingripa mot brott. Förslagen, som i huvudsak motiveras av effektivare användning av samhällets resurser för brottsbekämpning, är i huvudsak ändamålsenliga och adekvata i förhållande till de problem som har identifierats i promemorian.

Synpunkter

Ingripanden när polismyndighetens godkännande inte kan avvaktas

Enligt förslaget i promemorian är huvudregeln när en tulltjänsteman ska ingripa mot brottslighet som ligger utanför Tullverkets ordinarie verksamhet, att ingripandet kräver

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 28 augusti 2019 över Tullverkets promemoria Ändringar i smugglingslagen – Tullverket får utökad förundersökningsrätt och ökade möjligheter att biträda åklagare, samt remissyttrande den 24 november 2016 över promemorian Explosiva varor - om införsel, smuggling och Tullverkets befogenheter, som innehåller en redovisning av uppdraget att utreda vissa frågor om brandfarliga och explosiva varor (Ju 2015:J).

Polismyndighetens godkännande innan någon åtgärd vidtas. Promemorian framhåller att det i undantagsfall kan uppstå situationer då det kan vara nödvändigt att en tulltjänsteman ska kunna ingripa innan en förfrågan till Polismyndigheten hinner ställas. Promemorian föreslår därför att om ett godkännande från Polismyndigheten inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet ska en tulltjänsteman ha samma rätt som en polisman att gripa en person och att ta föremål i beslag. Som exempel på när bestämmelsen kan bli tillämplig nämns i promemorian situationer då det finns risk att personer som kan misstänkas för inblandning i brottslig verksamhet undkommer genom att avvika från platsen eller lämna landet om dessa inte grips samt situationer då föremål som kan misstänkas vara stöldgods riskerar att föras ut ur landet.

Advokatsamfundet anser att det finns risker ur rättssäkerhetssynvinkel om det ska ankomma på den enskilde tulltjänstemannen att avgöra när godkännandet från Polismyndigheten inte kan avvaktas utan väsentlig olägenhet. Enligt Advokatsamfundets uppfattning bör det därför inom ramen för den fortsatta beredningen av lagstiftningsärendet övervägas att uttryckligt i aktuella lagar ange i vilka situationer som Polismyndighetens godkännande inte krävs för att Tullverket ska kunna ingripa mot brottslighet utanför verkets ordinarie verksamhet. En sådan ordning skulle tydliggöra när Tullverkets möjligheter att ingripa mot brottslighet utanför verkets ordinarie verksamhet är för handen och förhindra att enskilda i onödan utsätts för integritetskränkande ingripanden.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander